

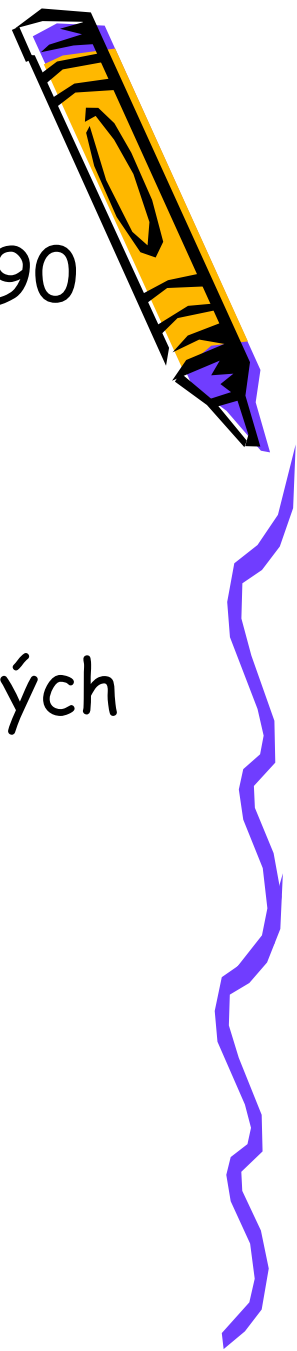

Obecný majetek - ekonomický nástroj rozvoja obcí

doc. Ing. Viera Papcunová, PhD.

- Majetok obce podľa § 8 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení tvoria:
- veci vo vlastníctve obce
- majetkové práva obce
- majetkové práva právnických osôb založených obcou

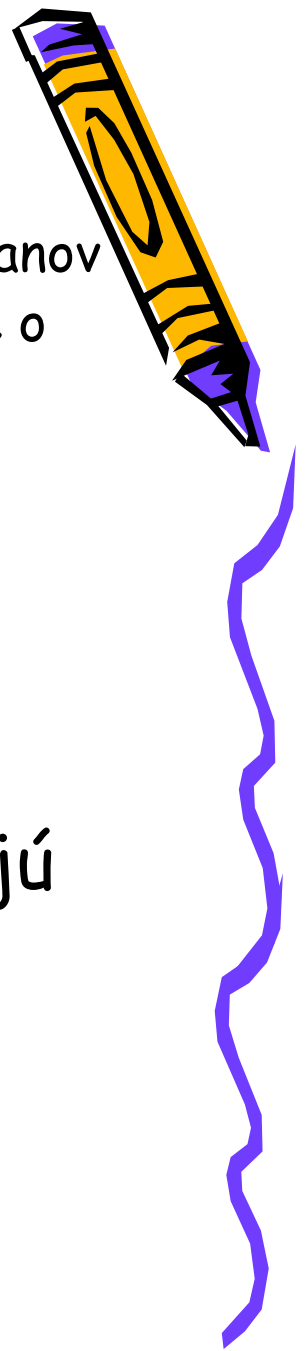

Vlastníctvo obecného majetku umožňuje miestnej samospráve:

- výkon originálnych a prenesených kompetencií,
- zabezpečovať určitú kvalitu života obyvateľstvu obce,
- ovplyvňovať sociálno - ekonomický rozvoj obce,
- zabezpečovať príjmy do obecného rozpočtu,
- získať cudzie zdroje na ďalší rozvoj obce.

Špecifiká obecného majetku

- kolektívne vlastníctvo majetku - vlastníctvo občanov trvalo žijúcich v obci a s ním spojené kolektívne rozhodovanie o hospodárení a využívaní majetku obecným zastupiteľstvom,
- viacúčelové využívanie toho istého druhu majetku (súčasne trhové i netrhové),
- vytvorené úžitky (produkty, služby) využívajú tak obyvatelia obce ako aj súkromní podnikatelia a verejný sektor (združenia, spolky, kluby),

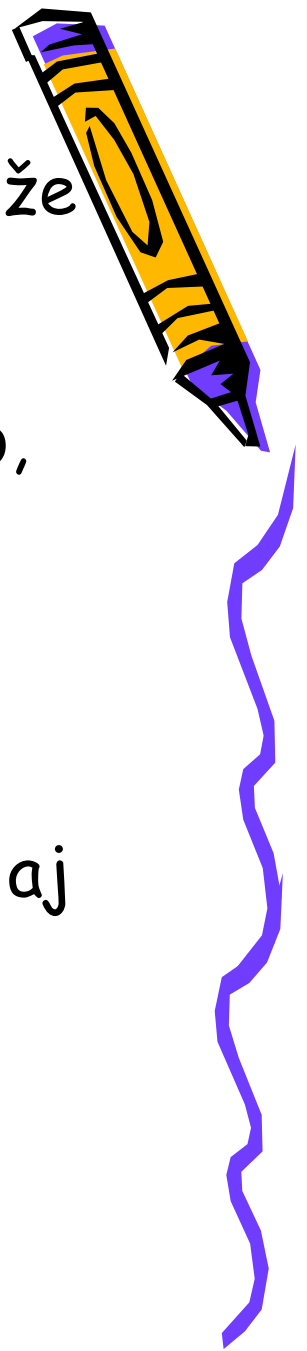

Špecifiká obecného majetku

- povinnosť spravovania majetku, ktorý nie je vo vlastníctve obce,
- prevod majetku zo štátnej správy na samosprávy bez adekvátneho presunu peňažných prostriedkov viazaných na jeho reprodukciu a využívanie,
- neúplná legislatívna pripravenosť pre vecné i ekonomické rozhodovanie o využívaní obecného majetku.

- **Tvorba majetku sa uskutočnila na územnom princípe**, čo v praktickej realizácii znamenalo, že ak mal národný výbor právo hospodárenia s vecami, ktoré sa nachádzali v katastrálnom území viacerých obcí a nielen tej, kde mal sídlo, došlo k uplatneniu uvedeného princípu k rozdeleniu nehnuteľných vecí do vlastníctva všetkých tých obcí, v ktorých katastri sa objekty nachádzali.
- Proces tvorby majetku bol výrazne ovplyvnený aj procesmi transformácie ekonomiky a to privatizáciou a reštitúciami.

Na základe novely (č. 258/2009) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, obec hospodári so svojím majetkom samostatne alebo prostredníctvom správcu majetku obce, ktorým je jej rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zriadená podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 584/2005 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Správa majetku obce podľa novely zákona č. 258/2009 Z.z. o majetku obcí vzniká:

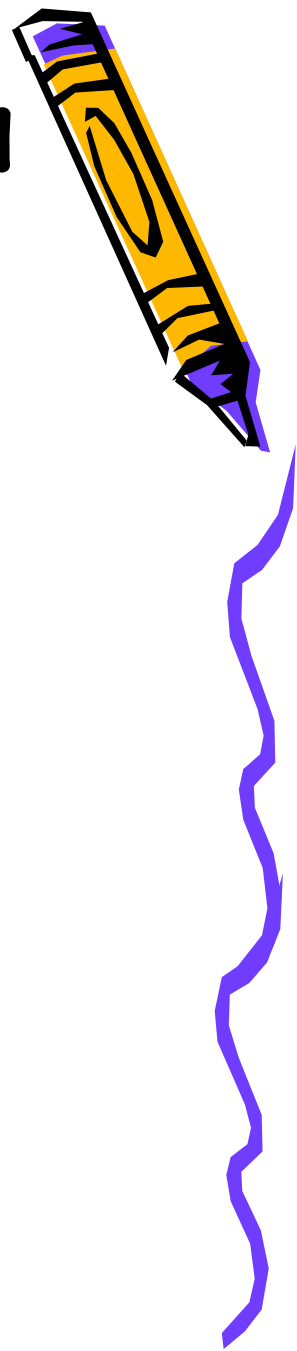
- a) zverením majetku obce do správy správcu alebo mestskej časti
- b) prevodom správy majetku obce,
- c) nadobudnutím majetku do vlastníctva obce vlastnou činnosťou správcu.

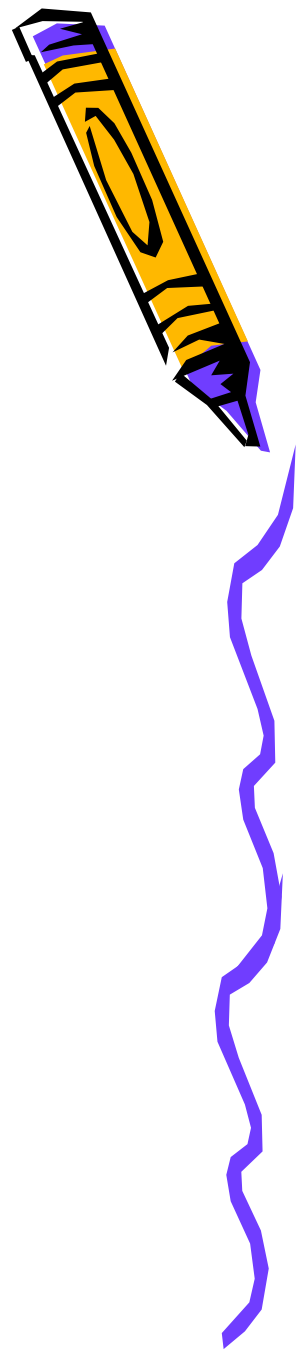

Možnosti využitia majetku

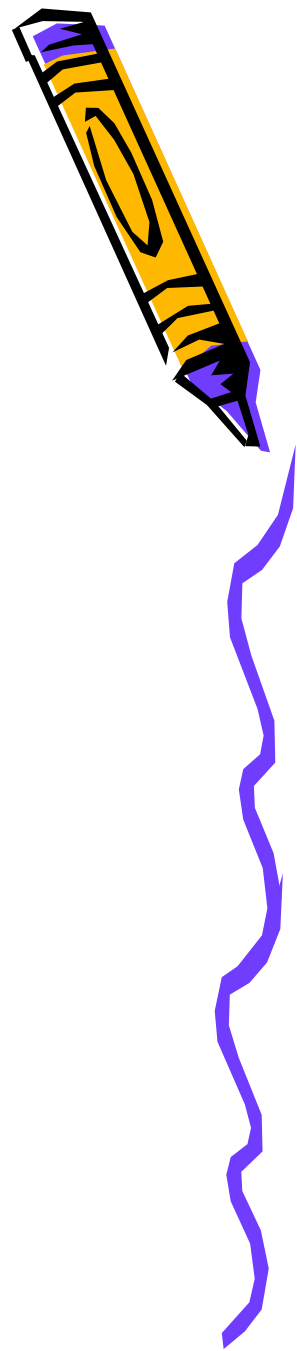
- Majetok obce, ktorý tvorí materiálnu podstatu samosprávy sa využíva na:
- na výkon samosprávy obce,
- verejné účely,
- na podnikateľskú činnosť.

- **Majetok, určený na výkon samosprávy** možno použiť na plnenie záväzkov a uspokojovanie potrieb obce a na činnosť orgánov obce.
- Jeho správa a údržba je povinnosťou obce a je financovaná z rozpočtu obce alebo z účelového obecného fondu.

- Pre majetok, ktorý slúži na verejné účely (najmä miestne komunikácie a iné verejné priestranstvá, obecné cintoríny) je typické, že je verejne prístupný, možno ho obvyklým spôsobom užívať, ak obec jeho používanie neobmedzila.
- Jeho správa a údržba je povinnosťou obce a je financovaná z rozpočtu obce alebo účelového obecného fondu. Za jeho používanie možno vyberať miestne poplatky alebo verejné dávky.

Majetok na podnikateľské účely

- Činnosť, pri ktorej je obecný majetok v pohybe a prináša efekty buď v podobe zisku resp. peňažných príjmov alebo v podobe uspokojovania potrieb obyvateľov obce, či vytvárania vhodného prostredia pre podnikateľskú aktivitu rôznych vlastníckych vzťahov.

Majetok obce

majetok slúžiaci na výkon samosprávnych funkcií

dlhodobý hmotný majetok
budovy
- obecný úrad
- zdravotné stredisko
- sociálne a zdravotné zariadenia
- školské a predškolské zariadenia
- obecná polícia
- centrá voľného času
- športoviská
- požiarna zbrojnica
samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
- inventár
- stroje, prístroje a zariadenia
pozemky
dlhodobý nehmotný majetok
- softvér

majetok slúžiaci na verejno-prospešné účely

dlhodobý hmotný majetok
budovy
- kultúrny dom
stavby
- miestne komunikácie
- chodníky
- mosty
- kanalizácia
- vodovody
- teplovodné rozvody
- ČOV
samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
pozemky
dlhodobý nehmotný majetok
- softvér

majetok slúžiaci na podnikateľskú činnosť

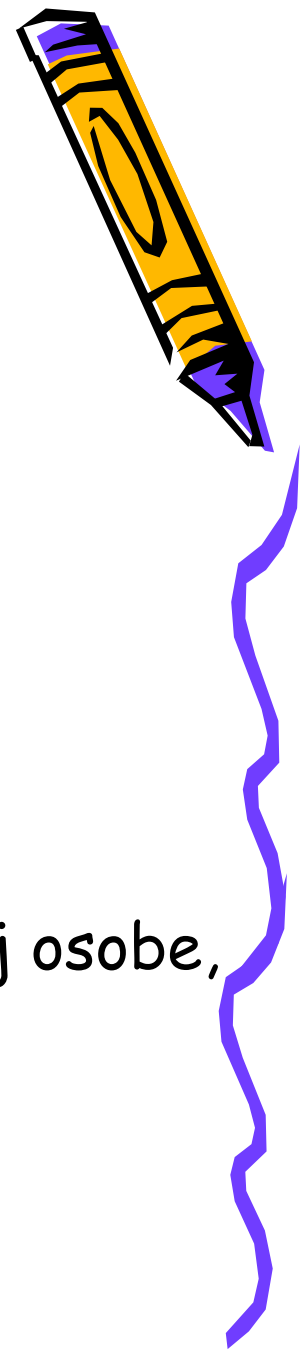
dlhodobý hmotný majetok
budovy
stavby
samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
pozemky
dlhodobý nehmotný majetok
- softvér

Formy nakladania s majetkom obce

Každá obec môže so svojim majetkom, ktorý nadobudla hospodáriť nasledovne:

- predat',
- prenajať,
- zverit' do správy
- vložit' ako vklad do obchodnej spoločnosti,
- založit' neziskovú organizáciu, združenie,
- podnikat' vlastným menom,
- použiť ako záruku na vlastné ručenie alebo tretej osobe, ktorú zriadila alebo založila.

Predaj majetku

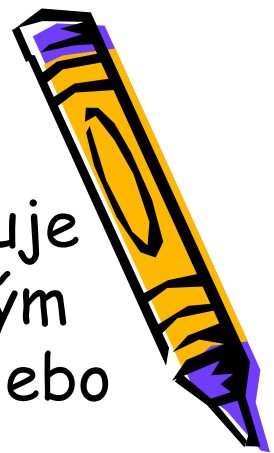
- Obce majetok predávajú a to z dvoch hlavných dôvodov:
- nemajú dostatok finančných prostriedkov na zabezpečovanie svojich rozvojových programov
- nemajú dostatok finančných prostriedkov na udržanie resp. prevádzkovanie tohto majetku.
- Od 01.01.2011 príjmy z predaja majetku obcí podliehajú zdaneniu.

Prenájom majetku

- Obec má právo majetok, ktorý dočasne nepotrebuje alebo nevyužíva, prenechať do nájmu iným fyzickým alebo právnickým osobám a to do krátkodobého alebo dlhodobého prenájmu.
- **Nájomné je príjmom obce.** Ak miestna samospráva nie je schopná udržiavať majetok, môže uvažovať aj o ponuke za symbolický prenájom za predpokladu, že nájomca sa zmluvne zaviazá k údržbe majetku a zabezpečí, že sa udrží jeho hodnota.
- O prenájme môže rozhodovať obecné zastupiteľstvo samo, alebo môže prenechať túto rozhodovaciu právomoc starostovi.

Od 01.01.2011 príjmy z prenájmu majetku obcí podliehajú zdaneniu.

Zverenie do správy

Správa majetku obce podľa novely zákona č. 258/2009
Z.z.

o majetku obcí vzniká:

- a) zverením majetku obce do správy správcu alebo mestskej časti
  - b) prevodom správy majetku obce,
  - c) nadobudnutím majetku do vlastníctva obce vlastnou činnosťou správcu.
-
- Pod zverením do správy sa rozumie oprávnenie majetok obce držať, užívať, brať úžitky a nakladať s ním v súlade s platnými predpismi. Takáto správa majetku sa zapíše prostredníctvom katastra nehnuteľností aj do listu vlastníctva obce.

Zverenie do správy

- Správcom majetku môže byť len rozpočtová a príspevková organizácia zriadená obcou podľa osobitného predpisu, pričom správca majetku tento nemôže nadobudnúť do svojho vlastníctva. Majetok, ktorý správca nadobúda, je vlastníctvom obce.

Pri prevode majetku obce novela pripúšťa tri rôzne spôsoby:

- verejná obchodná súťaž,
- dobrovoľná dražba
- priamy predaj (v prípade, že všeobecná hodnota majetku nepresiahne 40 000 €).
- Obec je povinná zverejniť svoj zámer predat' majetok a jeho spôsob predaja minimálne na dobu 15 dní na verejnej tabuli, internetovej stránke obce (pokiaľ ju má obec zriadenú) a v regionálnej tlači.

Obecný majetok ako vklad do obchodnej spoločnosti

- Obec môže vložiť svoj majetok ako vklad do obchodnej spoločnosti, najmä do akciovej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným. Stáva sa teda akcionárom alebo spoločníkom firmy, v ktorej môže mať majoritný alebo minoritný podiel. Výšku vkladu do príslušných obchodných spoločností schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Založenie neziskovej organizácie a združenia

- Obec môže s využitím svojho majetku založiť neziskovú organizáciu, združovať sa v záujmových združeniach právnických osôb, prípadne založiť združenie bez právnej subjektivity.
- Obec takisto môže za účelom plnenia svojich funkcií založiť komunitnú nadáciu (napr. nadácia Zdravé mesto).

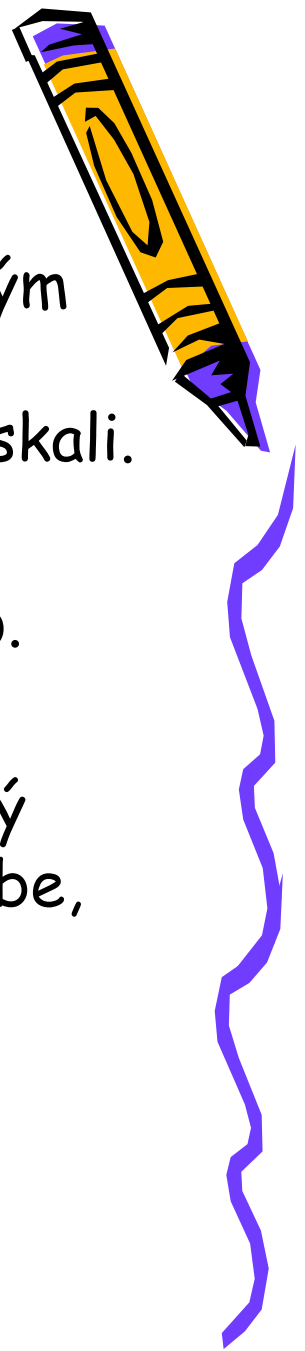
Podnikanie pod vlastným menom

- V súlade so zákonom o obecnom zriadení obec môže vykonávať vlastnú podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce.
- Ak sa obec rozhodne podnikat' vlastným menom a bude vykonávať činnosť, ktorá je živnosťou, vzťahuje sa na ňu živnostenský zákon resp. ďalšie zákony tak, ako na ktoréhokoľvek iného podnikateľa.
- Na podnikateľské účely môže používať svoj obecný majetok. O tejto forme využitia obecného majetku môže rozhodnúť obecné zastupiteľstvo alebo starosta.

Ručenie obecným majetkom

- Obce v prevažnej väčšine úverov ručia nehnuteľným majetkom, i keď jeho existencia nie je jediným predpokladom, aby úver od finančnej inštitúcie získali.
- Prevzatie záruky schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
- Obec nemôže prevziať záruku za úver poskytovaný fyzickej osobe - podnikateľovi, ani právnickej osobe, ktorej nie je zriaďovateľom alebo zakladateľom.

Zdroje a alokácia pri financovaní majetku

Príjmy kapitálového rozpočtu

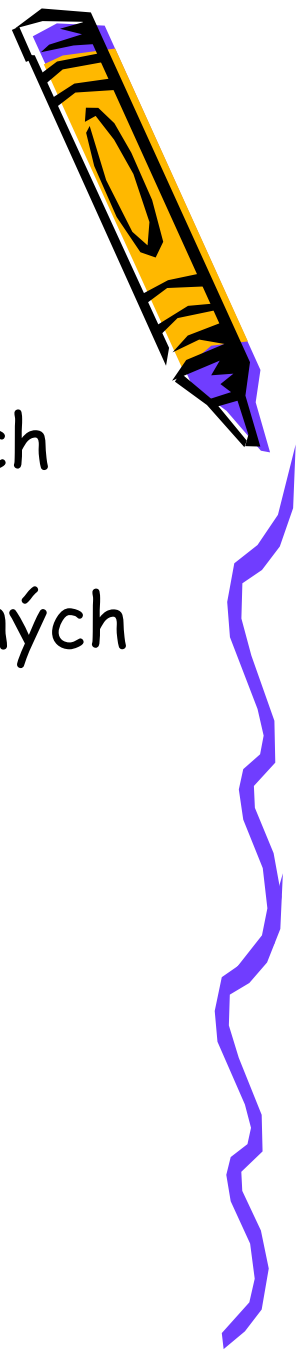
- výnosy z predaja nehnuteľného majetku resp. kapitálových aktív
- kapitálové dotácie a granty

Výdavky bežného rozpočtu

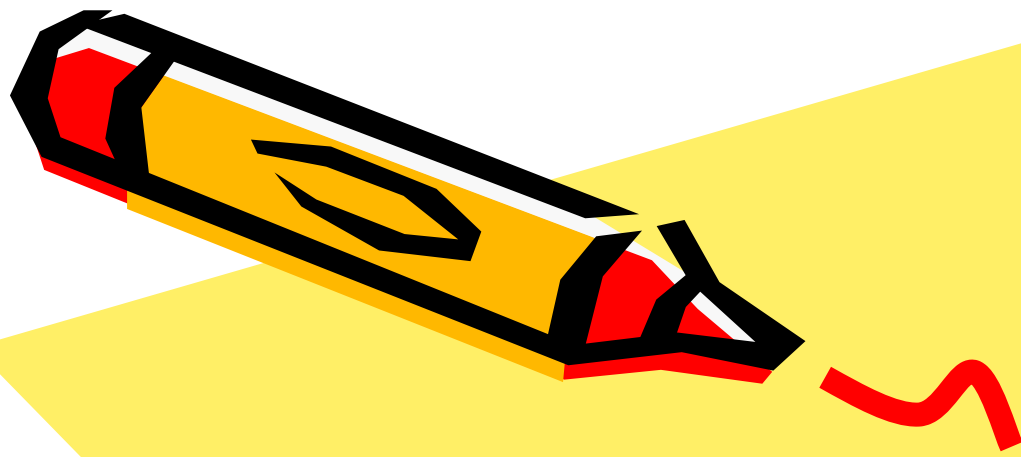
- rekonštrukcie a obstaranie nehnuteľného majetku
- kapitálové transfery pre vlastné RO a PO
- vklady do obchodných spoločností

- Posúdenie a rozhodnutie, ktorá z uvedených foriem nakladania s obecným majetkom je efektívnejšia by malo vychádzať z finančných analýz, avšak v súčasnom období v značnej miere využívanie majetku závisí od manažmentu obce.

Ďakujem za pozornosť

Viera.Papcunova@econ.muni.cz

